

JELENTÉS A X. KER. TERMÉSZETBARÁT SPORTKÖR "FÉNYES ELEK" BARLANGKUTATÓ SZAKOSZTÁLYÁNAK 1974. ÉVBEN VÉGZETT MUNKÁJÁRÓL

Szakosztályunk tagjai az év folyamán három csoportban dolgoztak.

I. sz. Csoport :

Fülöp Gábor és Fojt Rudolf vezetésével még az 1973-ban elkezdett munkát folytatták a Pilis-hegyi Ajándék-barlangban.

Kétszáz munkaóra ráfordításával próbálták a valószínű - robbanás által létrejött omlást átvágni. A rendkívül balesetveszélyes munkát az 1975-ös évben csak a főtő kellő alátámasztásával tudják folytatni.

A csoport tagjai tavaszi kutatótáborunk ideje alatt három viznyelőt bontottak meg - az egyik nagyon biztató több, eddig a szakirodalomban nem ismertett kisebb barlangot, hasadékot, és üreget vettek fel a Szakosztály nyilvántartásába a Gerecse hegységbeli Hosszuvontató térségében.

Bontották az egyik tatabányai Kálvária-hegyi barlangot is, s ott az ismert végpont alá jutottak 4 méterrel. Jelenleg egy színes cseppkőkéreggel borított szűk hasadék megkerülésén dolgoznak.

II. sz. Csoport :

Lendvay Ákos vezetésével a több év óta kutatott tatabányai Denevér-barlangban próbálták igen "szűkös" körülmények között továbbjutni. Megemlítésre érdemes, hogy a barlang É. K. -i kuszodájának végpontján - amit csak több napos fáradságos munka árán tudtak elérni - tenyérynyi cserépdarab és kisebb töredékek kerültek elő. Az említett leletek egy függőleges, agyaggal kitöltött hasadékból kerültek elő, amely a bejárat talpszintje felett mintegy 30-40 cm-es magasságban van. Valószínű, hogy ezen a hasadékon keresztül, a barlang még feltáratlan szakaszaiból mosta, öblítette be a víz a cserépdarabokat a barlang-

ba. Sajnos, a barlang mindkét főága lehetetlenül szűk hasadékba megy át, és a továbbjutás így csak robbantással lenne lehetséges. A munkát ez ok miatt a csoport lezártnak tekinti. A Lengyel-bg. alsó szakaszában - az un. Pokolban - több munkaturán bontották a csoport tagjai. A függőleges hasadékrendszer két pontján siker koronázta az erőfeszítéseket és egy 18, valamint egy 13 méter hosszú vízszintes járatot tudtak bejárni. A felfedezett járatok vége omlás miatt elszűkült, de a lámpa fénye további, járható szakaszt világít meg.

A Lengyel-bg. I. és II. sz. aknáját is bontották, de itt csak 2-3 méterrel sikerült mélyebbre jutni az omladék között.

III. sz. Csoport :

Szűllő Péter és Sólyom Frigyes irányításával dolgozott. Felfedezték és 10 méteres hosszúságig feltárták a tatabányai Kőhegy K. -i oldalában az un. "Pisztoly-bg."-ot. A bontás során mintegy 20 m³-nyi kitöltést távolítottak el.

E barlang közelében Sólyom Frigyes találta meg az "Anonimus-üregét". A mindössze 5 m hosszú üreg tipikus rétegrés barlangnak bizonyult.

A Veres-hegyi barlangban sikeresnek mondható bontást hajtottak végre. Az új, 27 méteres szakaszban kimondott hévizes oldásnyomokat figyeltünk meg.

Elkezdtek ugyanebben az időben a bejárati akna alatti agyagos-köves kitöltés felszínre hordását is. Az év végéig 8 munkaturán cca. 12-13 m³ kitöltés került ki a bg. -ből.

A Pilis-hegyi Juventus barlangban felmérést, meteorológiai méréseket, valamint kisebb mértékű bontást végeztek. A cca 2 m³-nyi kitöltés kitermelése igen nagy elővigyázatot követelt meg a feltételezett régészeti rétegek miatt.

Szakosztályunk tagjai még 1973. III. 5-én kezdték a Pilis hegyi "Desottó-viz-nyelő" bontását. A hosszú, kitartó munka Dévay József vezetése alatt meghozta a kívánt eredményt. 1974. június 22-én a 9 méter mély kutatóakna aljáról sikerült

bejutni az első, hordalékkal nem teljesen kitöltött járatszakasza, majd kisebb terembe. A teremből - melyet Vezérek terme névvel ruháztak fel - a több ponton indított bontás eredményes volt, így végeredményben az év végéig egy 90-100 méter összhosszúságú barlangot tártak fel. Sajnálatos, hogy az idáig feltárt szakaszok igen omlásveszélyesek, később pedig ellaposodnak, elszűkülnek, - így ez okok miatt a feltárt 26 méteres mélységben leállítottuk. A barlang járatainak felmérése után (jelenleg folyik) térképét a Társulat illetékes Szakbizottságának fogjuk leadni külön jelentéssel együtt.

Egyéb tevékenység:

Előadások - beszámolók:

A Klubban az év folyamán több neves előadót üdvözölhetünk. Emellett saját erőből is 9 diavetítéses előadást tartottunk barlangi és hegymászó témákból.

Dokumentáció - fotó:

Az irodalom folyamatos tanulmányozása és terv szerinti terepbejárások eredményeképpen Szakosztályunk gerecsei barlangnyilvántartása sokat fejlődött. Külön köszönettel tartozunk idősebb Schönviszky Lászlónak, aki a Szakosztálynak ajándékozta kb. 50 évi munkáját magába sűrítő nyilvántartását, jegyzeteit, térképeit. Folyamatosan bővítettük a Gerecse-hegységre vonatkozó irodalom jegyzékét és fénykép-kataszterét is. Örövendetesen gyarapodott a szakosztály fotó és dia állománya. 1974-ben készült mintegy 1000-1200 fekete-fehér kép, és 900 színes dia.

Az anyagnak mintegy fele barlangi felvétel.

Létszám, aktivitás:

Csoportjaink az 1974-es évben összesen 49 tagot mozgattak. 93 turán - 168 turanapon - résztvett összesen 947 tag és 116 vendég. A turákból 61 munkatúra volt.

Részvétel a Szakbizottságok munkájába :

Társulatunk felhívására a különböző Szakbizottságok munkájába (dokumentációs, kartográfiai, bibliográfiai, fotódokumentációs) összesen 6 főt kapcsoltunk, illetve kapcsolunk be a Szakosztály részéről. Megragadom az alkalmat, hogy társaim munkáját megköszönjem. Az elmúlt évben igen értékes munkát végzett Molnár Marianna, Dévay József, Fülöp Gábor, Doronyai József, Solyom Frigyes és Orlich István.

Lendvay Ákos